

Sygn. akt II Ca 1566/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Cezary Klepacz**

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 lutego 2015 roku w K.

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w W.

przeciwko A. L.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju z dnia 28 sierpnia 2014 roku, sygn. akt I C 234/14 upr.

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od A. L. na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w W. kwotę 797,20 (siedemset dziewięćdziesiąt siedem złotych 20/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty i kwotę 194,08 (sto dziewięćdziesiąt cztery 8/100) złotych tytułem kosztów procesu; oddala apelację w pozostałej części i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 102,60 (sto dwa i 60/100) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

(...).

Sygn. akt II Ca 1566/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 sierpnia 2014 roku, sygn. akt I C 234/14 upr., Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju oddalił powództwo (...) spółka z o.o. spółka komandytowo-akcyjna w W. przeciwko A. L. o zapłatę kwoty 932,20 zł z ustawowymi odsetkami.

Apelację od tego orzeczenia wywiodła strona powodowa, zarzucając naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów:

- wybiórcze potraktowanie materiału dowodowego i bezpodstawne uznanie, że przedstawione dokumenty nie dowodzą zasadności roszczenia,

- uznanie, że brak zgodności numerów umów pożyczek nie mógł doprowadzić do uwzględnienia żądania, w sytuacji, gdy strona powodowa wykazała przekazanie należności z tytułu zawartej umowy pożyczki,

- wybiórczą i stronniczą interpretację zapisów ramowej umowy pożyczki, w szczególności jej § 4 ust. 5 i ustalenie, że pozwana w tytule przelewu nie wskazała numeru pożyczki, podczas gdy zapis ten wskazuje, że pożyczkobiorca wpisuje tekst zgodny z komunikatem zawartym w e-mailu wysłanym do klienta po utworzeniu przez niego profilu na stronie internetowej,

- bezpodstawne uznanie, że zgodnie z dokumentem „Twoje warunki umowy pożyczki w V..pl”, pożyczkobiorca powinien posługiwać się numerem swojej umowy pożyczki w tytule przelewu rejestracyjnego, podczas gdy dokument ten przewiduje, że wskazywanie na numer pożyczki jest niezbędne w przypadku spłaty zobowiązania,

- błędne uznanie, że koszty windykacji poniesione przez powoda stanowią dla niego dodatkowy zysk, podczas gdy odzwierciedlają one realny koszt dochodzenia należności od pozwanego.

Strona powodowa powoływała się również na uchybienie dyspozycji art. 224 § 1 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy mimo niedostatecznego wyjaśnienia sprawy i wydanie orzeczenia.

W oparciu o te zarzuty, apelująca wnosila o zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanego kwot dochodzonych pozwem: 600 zł z tytułu należności głównej, 127,50 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych, 135 zł tytułem opłat windykacyjnych i 69,70 zł tytułem prowizji od udzielonej pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi od daty wniesienia pozwu oraz zasądzenia kosztów procesu za drugą instancję, ewentualnie – o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest częściowo zasadna.

Przede wszystkim należy wskazać, że Sąd Rejonowy wydał wyrok zaoczny, a zatem, zgodnie z art. 339 § 2 k.p.c., należało przyjąć za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budziły one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Niezależnie zaś od ustalenia podstawy faktycznej należało rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego, bowiem tylko negatywny wynik takiej analizy uprawnia do wydania wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, LEX nr 7094).

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji ustalił w oparciu o przedłożone przez powoda dokumenty, że w dniach 20 i 27 grudnia 2012 roku A. L.zawarł z (...) spółką z o.o.w W.umowę pożyczki nr (...)i z tego tytułu na rachunek bankowy pozwanego została przelana łącznie kwota 600 zł (400 zł w dniu 20 grudnia 2012 roku i 200 zł w dniu 27 grudnia 2012 roku). Spłata pożyczki miała pierwotnie nastąpić do dnia 19 stycznia 2013 roku, jednak strona powodowa wskazała ostatecznie termin wymagalności na dzień 3 lutego 2013 roku. Ustalenia te uzasadniały przyjęcie, że żądanie pozwu jest uprawnione w świetle prawa materialnego, tj. art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2011 nr 126, poz. 715 z późn. zm.), zgodnie z treścią zawartej umowy. Strona powodowa wykazała, że A. L., po uprzednim utworzeniu profilu klienta na stronie internetowej V..pl, co stanowiło jednocześnie złożenie pierwszego wniosku o pożyczkę, zaciągnął wskazane zobowiązanie na warunkach przewidzianych w „Twoich warunkach umowy pożyczki w V..pl” (k.19, 20) oraz w „Ramowej umowie pożyczki” (k.28-33). Udowodniono również, że środki finansowe z tytułu zawartej umowy zostały pozwanemu przekazane (k.24-27), a należności tej A. L.nie spłacił (k. 21-23).

Zasadne jest zatem żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 600 zł. To samo dotyczy kwoty 127,50 zł tytułem odsetek umownych za opóźnienie w spłacie pożyczki, obliczonej według stopy odpowiadającej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP za okres od dnia 3 lutego 2013 roku do dnia 2 kwietnia 2014 roku, określonej w § 8 ust. 1 „Ramowej umowie pożyczki” (31). Natomiast dochodzona pozwem prowizja za udzielenie pożyczki w kwocie 69,70 zł została uwzględniona w „Twoich warunkach umowy pożyczki w V..pl” (k. 20), zgodnie z § 5 ust. 1 „Ramowej umowy pożyczki”.

Przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wątpliwości co do prawidłowości rejestracji przez pozwanego w systemie teleinformatycznym V..pl i akceptacji przez niego warunków zawartej umowy są nieuprawnione w świetle przedłożonych przez stronę powodową dokumentów. Również data wymagalności roszczenia i jednocześnie termin początkowy, od którego zostały naliczone odsetki za opóźnienie, wskazana przez stronę powodową na dzień 3 lutego

2013 roku nie narusza postanowień zawartej umowy. A. L. zwrócił się bowiem o udzielenie pożyczki dwukrotnie, tj. 20 i 27 grudnia 2012 roku, a termin spłaty całego zobowiązania został ustalony na 30 dni, co oznacza, że żądane w niniejszej sprawie odsetki zostały naliczone od dnia późniejszego niż to wynika z zawartej umowy (k. 20). Wreszcie brak było podstaw do podważania legitymacji powoda jako następcy prawnego (...) spółki z o.o. w W., gdyż następstwo to zostało wykazane za pomocą dokumentów, które Sąd Rejonowy dokładnie omówił. Sam fakt omyłkowego podania w jednym z dokumentów nieprawidłowego numeru (...) spółka z o.o. spółka komandytowo-akcyjna w W. nie może być tu decydujące, tym bardziej, że nr KRS (...), mylnie wskazany w umowie cesji wierzytelności z dnia 14 października 2013 roku jako dotyczący (...) spółka z o.o. spółka komandytowo-akcyjna w W., odnosi się właśnie do (...) spółki z o.o. w W..

Oddaleniu podlegało żądanie zapłaty kwoty 135 zł z tytułu opłat windykacyjnych. Zostało ono bowiem oparte na postanowieniach zawartych w załączniku nr 2 do „Ramowej umowy pożyczki” – Tabeli opłat i prowizji (...) sp. z o.o. w W.(k.33), które stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Przede wszystkim zauważyć należy, iż decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 26 marca 2014 roku, (...)opłaty te zostały uznane za stosowanie wzorca umownego takiego jak postanowienia wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., na mocy wyroków Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 21 czerwca 2012 roku, XVII AmC 2905/11 pod nr 4090 i z dnia 4 lipca 2012 roku, AmC 5205/11 pod nr (...). Co prawda, rozszerzona prawomocność wskazanych wyroków, wynikająca z art. 479⁴³ k.p.c., nie rozciąga się na podobne lub nawet takie same postanowienia stosowane przez innego przedsiębiorcę w innym wzorcu, jednak w rozpoznawanej sprawie należało oprzeć się na przepisach art. 385¹-385³ k.c., które określają materialnoprawne przesłanki ochrony konsumentów przed niedozwolonymi postanowieniami umownymi, rozpatrywane nie tylko w trakcie kontroli abstrakcyjnej prowadzonej zgodnie z zasadami przewidzianymi w art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c., niezależnej od istnienia zobowiązania oraz w związku ze stosowaniem przepisów zakazujących praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (por. zwłaszcza art. 24 i nast. oraz art. 100 i nast. ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów – Dz. U. z 2007 r. nr 50, poz. 331 z późn. zm.), ale także w ramach incydentalnej sądowej kontroli wzorców umownych, podczas rozpoznawania sprawy dotyczącej konkretnego stosunku obligacyjnego. Kontrola incydentalna polega bowiem na badaniu treści postanowień konkretnej umowy i w sytuacji, gdy przy jej zawieraniu posłużono się wzorcem umowy, badanie to pośrednio obejmuje także postanowienia tego konkretnego wzorca, a efektem tej analizy może być stwierdzenie jego bezskuteczności na podstawie art. 385¹ § 1 k.c.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k.113v.-114), że postanowienia ustalające wysokość opłat za wezwania do zapłaty na poziomie kolejno: 35 zł, 45 zł i 55 zł stanowią klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie – poza postanowieniami określającymi główne świadczenia stron – nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. W świetle tego unormowania uznanie konkretnej klauzuli umownej za postanowienie niedozwolone wymaga łącznego wystąpienia obu wymienionych przesłanek, tj. „sprzeczności z dobrymi obyczajami” i „rażącego naruszenia interesów konsumenta”. Tę ostatnią należy rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku. Obie formuły prawne służą więc ocenie tego, czy konkretne klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04, LEX nr 1369424 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 czerwca 2013 roku, VI ACa 1698/12, LEX nr 1369424). W odniesieniu do zakwestionowanego postanowienia umownego spełnione zostały obydwie przesłanki: wymienione opłaty są wygórowane i nie odpowiadają rzeczywistym kosztom poniesionym w związku z podjęciem tego rodzaju czynności windykacyjnych. Inaczej mówiąc, (...) spółka

z o.o. w W. ustalając je, nałożyła na pozwanego obowiązek nieznajdujący pokrycia w uzyskanej korzyści, przez co nadużyła swojej pozycji jako silniejszej strony umowy. Tym samym, wskazane postanowienie umowne nie jest wiążące.

Mając to wszystko na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzono od A. L. na rzecz (...) spółka z o.o. spółka komandytowo-akcyjna w W. kwotę 797,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2014 roku.

O kosztach procesu za pierwszą instancję orzeczono na podstawie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Powództwo zostało uwzględnione w 85,5 % (797,20 zł : 932,20 zł x 100 %), a powód poniósł koszty w kwocie 227 zł (opłata od pozwu – 30 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika, ustalone zgodnie z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – tekst jedn.: Dz. U. z 2013 roku, poz.490 – 180 zł). Oznacza to, że pozwany powinien mu zwrócić z tego tytułu kwotę 194,08 zł (85,50 % × 227 zł).

W pozostałej części oddalono apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

Zgodnie z art. 100 zdanie pierwsze w zw. z art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., zasądzono od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 102,60 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego, na które złożyły się: opłata od apelacji – 30 zł i wynagrodzenie pełnomocnika – 90 zł, przy przyjęciu stawki z § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 cyt. rozporządzenia, biorąc pod uwagę stopień uwzględnienia żądania powoda (85,5 %).